

Sjön Immeln

Lars Collvin
2010-11-10

Jag tänker prata om...

- Vattenstånd och flöde m.m.
- Vattenkvalitet
- Livsmiljö
- Växter
- Djur
- Provfisket 2010
- Övervakning och SRK
- Övervakning och kalkning

0 5 10 1

LÄNSST
I SKA

Vattenstånd

81,3 m.ö.h. Immeln

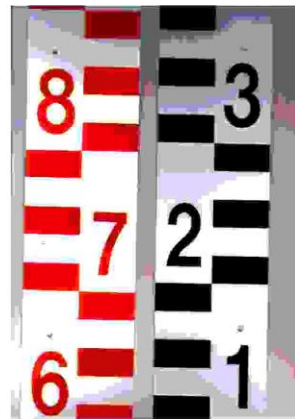
Höjd över havet vid
medelvattenstånd

75,6 m.ö.h. Filkesjön

73,2 m.ö.h. Raslången

68,4 m.ö.h. Halen

5,8 m.ö.h. Ivösjön

FLÖDE	m³/s
Högsta högvatten	14,0
Normalt högvatten	8,0
Medelvatten	2,9
50 %	2,1
75 %	1,2
Normalt lågvatten	0,8
Lägsta lågvatten	0,4

Vattendom – mål **AD43/1947 Immeln II**

- 1947-10-06 deldom 1
- 1950-10-06 deldom 2 – rör fisket
- 1952-10-14 deldom 3
- 1954-10-12 deldom 4
- **1955-12-30** deldom 5 – definitiv form för **reglering för all framtid**

Domen överklagades men;

Vattenöverdomstolen fann inget skäl att ändra den

Vattenstandsreglering – Immelns utlopp

Dämningens gräns

Rätlinjig avsänkning

- 1 dec – 1 maj + 81,50 m.ö.h.
- 1 maj – 1 aug + 81,10 m.ö.h.

Rätlinjig höjning

- 1 aug – 15 okt + 81,10 m.ö.h.
- 15 okt – 1 dec + 81,50 m.ö.h.

Sänkningsgräns

Rätlinjig höjning

- 1 dec – 1 feb + 80,00 m.ö.h.
- 1 feb – 1 maj + 80,72 m.ö.h.

Rätlinjig avsänkning

- 1 maj – 1 sep + 80,72 m.ö.h.
- 1 sep – 1 dec + 80,00 m.ö.h.

Total vattenståndsskillnad: **1,5 m**

Detta motsvarar ca 33 miljoner m³ vatten och detta utgör ca 36 % av Immelns normala årvattenmängd på ca 92 miljoner m³

DJUPKARTA
över
IMMELN
av
MALTE PERSSON

Djupen i meter
Ladningar sommaren 1925

Djupkarta för Immeln

- djuplodad av Malte Persson år 1925

Sjöyta: 24,78 km²

Avrinningsområde: 275,30 km²

Största djup: 28 m

Medeldjup: 5 m

Avrinningstal: 9 L/s*km²

Omsättningstid: 1,6 år

SKALA 1:50000
0 500 1000 1500 2000 2500 3000 Meter

Djupen i meter
Ladningar sommaren 1925
• Grund i vattenytan

Svensk Geogr. Årsbok 1922
GENERALSTABENS LITOGRAF ANSTALT NTHM. 1922

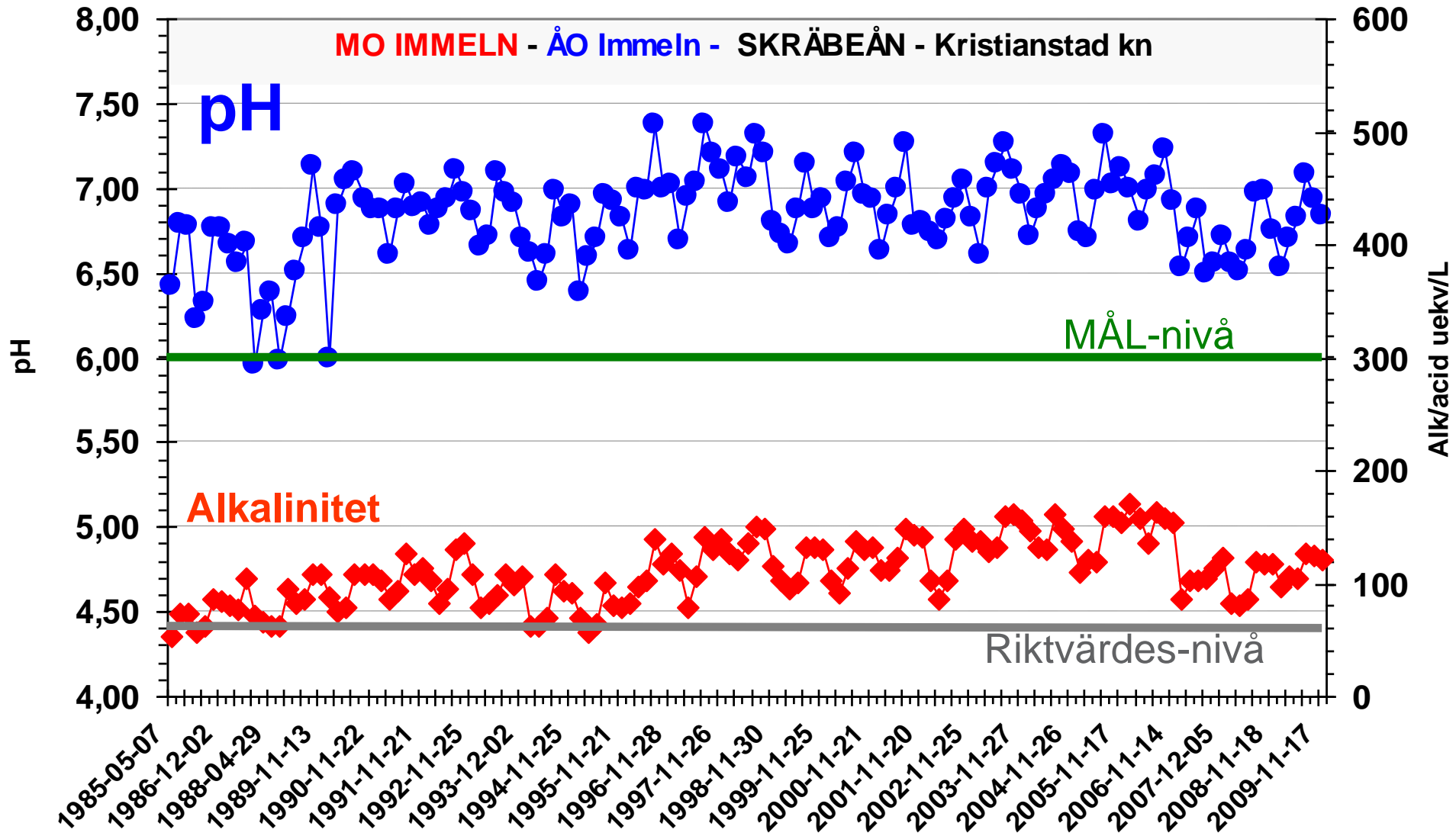

LÄNSSTYRELSEN
I SKÅNE LÄN

Surhet - försurning

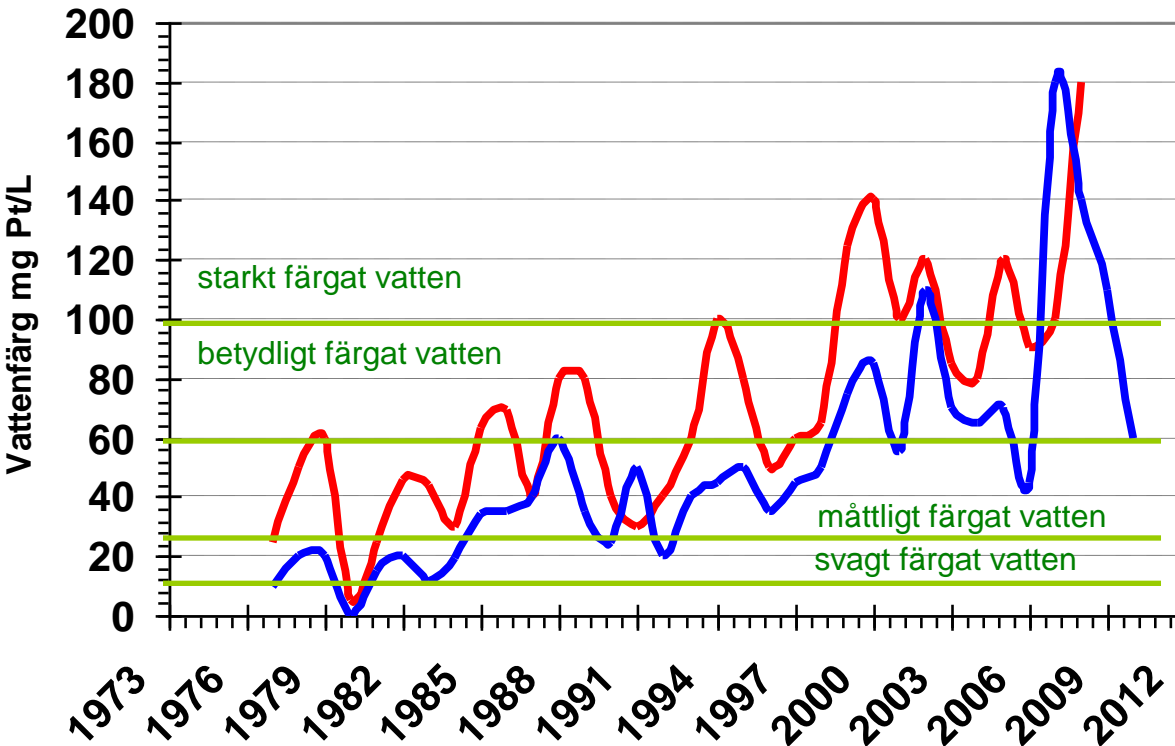
—●— pH —◆— Alk/Acid $\mu\text{ekv/l}$

Vattenfärg

— VFärgVår m — VFärgSommar m

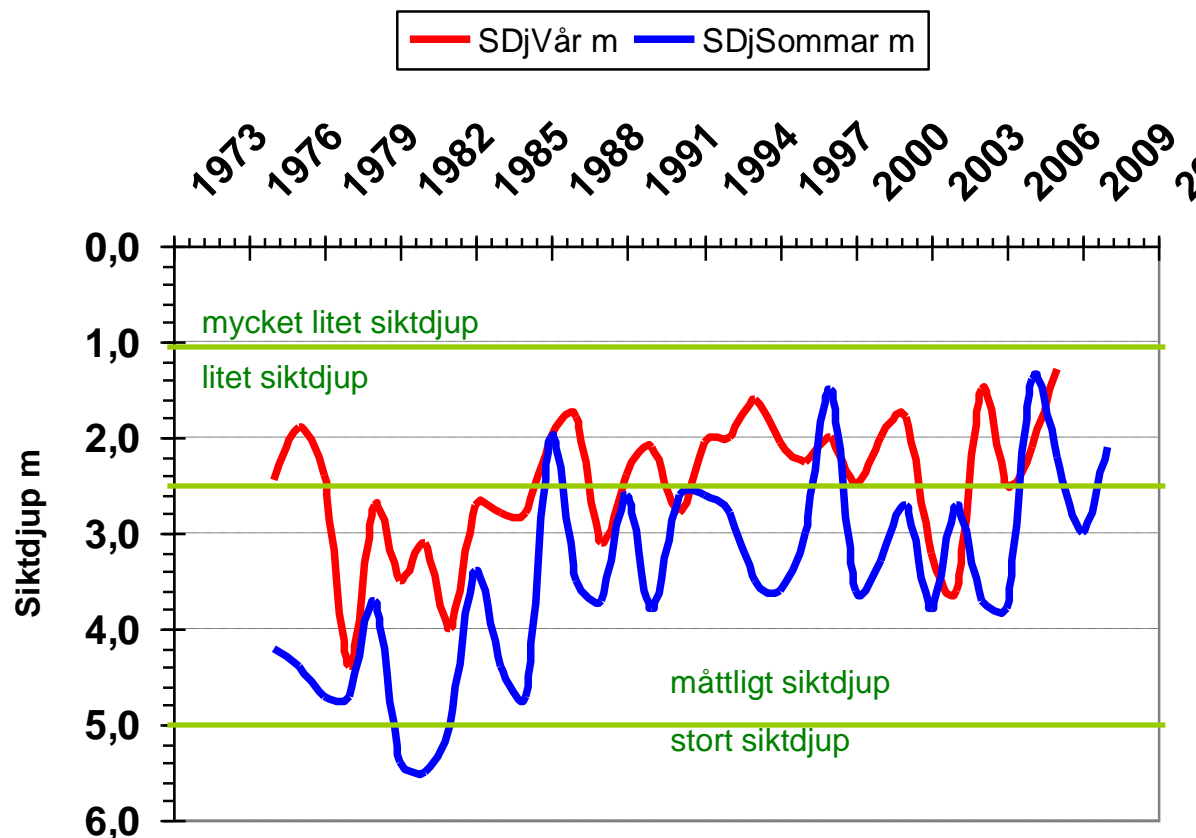
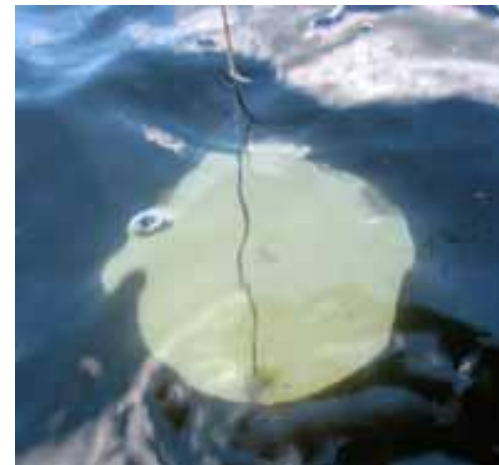
Vattenfärg (mg Pt/L)	Vår april	Sommar aug
Medelvärde ± 95%CL	72 59-84	51 38-64
Median (min- max)	65 5 – 180	3,6 0 - 180

*Vattenfärgen ökar i Immeln –
oberoende av säsong under 1977-2010*

Siktdjup

Siktdjup (m)	Vår april	Sommar aug
Medelvärde	2,5	3,5
$\pm 95\%CL$	2,2-2,7	(3,1-3,8)
Median (min-max)	2,4 1,3 – 4,4	3,6 (1,4 - 5,4)

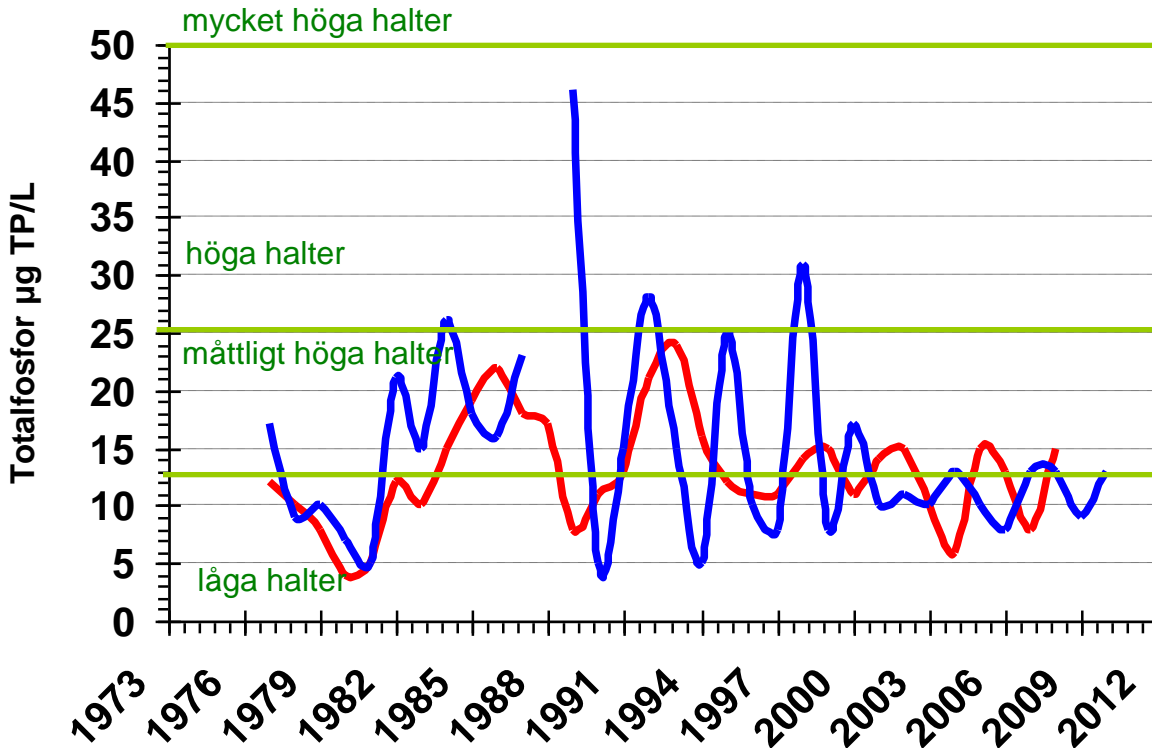
Siktdjupet minskar i Immelån - oberoende av säsong under 1977-2010

Näringsämne – total-fosfor TP

— TP Vår µg/L — TP Sommar µg/L

Totalfosfor (µg TP/L)	Vår april	Sommar aug
Medelvärde	13	15
± 95%CL	11-15	12-18
Median	13	13
min-max	4 – 24	5 - 46

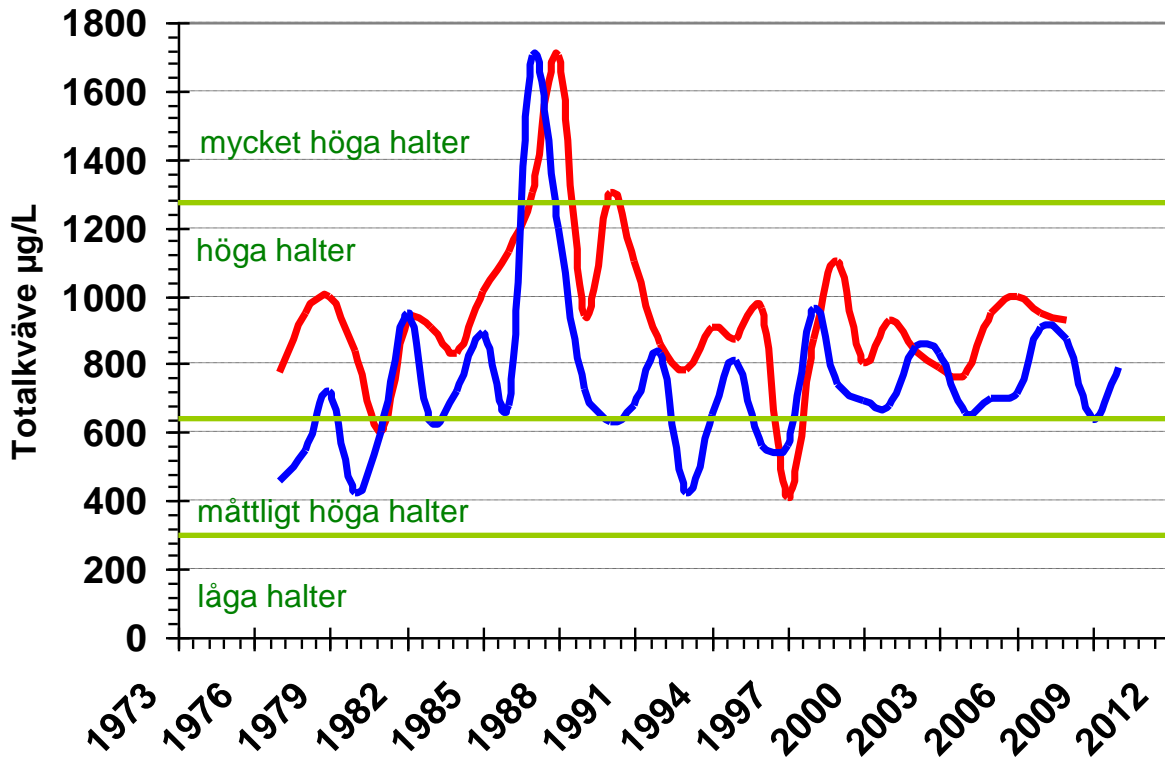
*Totalfosfor är oförändrat låg i Immeln –
oberoende av säsong under 1977-2010*

Näringsämne – total-kväve TN

— TNVår µg/L — TNSommar µg/L

Totalkväve (µg TN/L)	Vår april	Sommar aug
Medelvärde ± 95%CL	935 860-1009	748 669-826
Median min-max	930 410 – 1700	705 420 - 1700

*Totalkväve är oförändrat låg i Immeln –
högre under vår än sommar, 1977-2010*

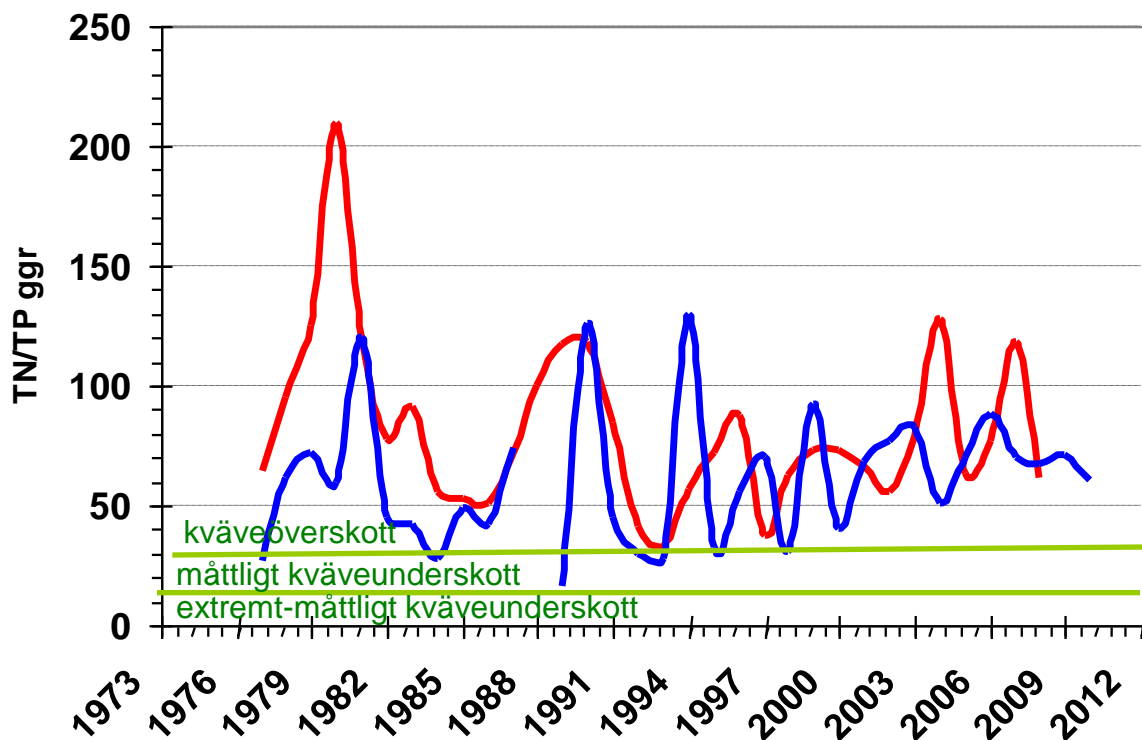

måttligt höga halter

Kväve/fosfor-kvot - TN/TP

— TN/TPVår ggr — TN/TPSommar ggr

TN/TP-kvot ggr	Vår april	Sommar aug
Medelvärde	81	61
± 95%CL	69-93	52-71
Median	73	61
min-max	33 - 210	16 - 130

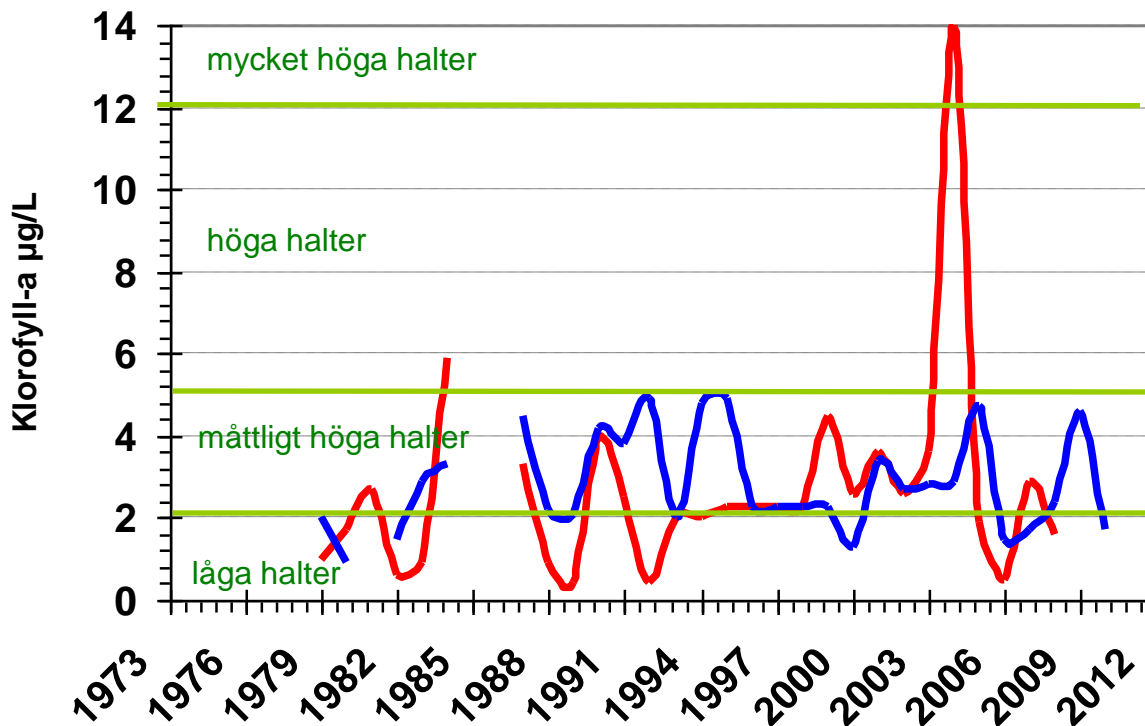
*Kvoten TN/TP är hög - tendens till ökande kvot i Immeln -
oberoende av säsong, 1977-2010*

Klorofyll-a

— Chl-aVår µg/L — Chl-aSommar µg/L

Klorofyll-a (µg Chl-a/L)	Vår april	Sommar aug
Medelvärde	2,7	2,9
± 95%CL	1,8-3,6	2,4-3,3
Median	2,3	2,4
min-max	0,4 – 14	0,9 – 4,9

*Klorofyll-a är oförändrat låg i Immeln –
oberoende av säsong, 1977-2010*

Naturvärden och behov av restaureringsåtgärder i ett tillflöde till Immeln i Skräbeån

Livsmiljöer

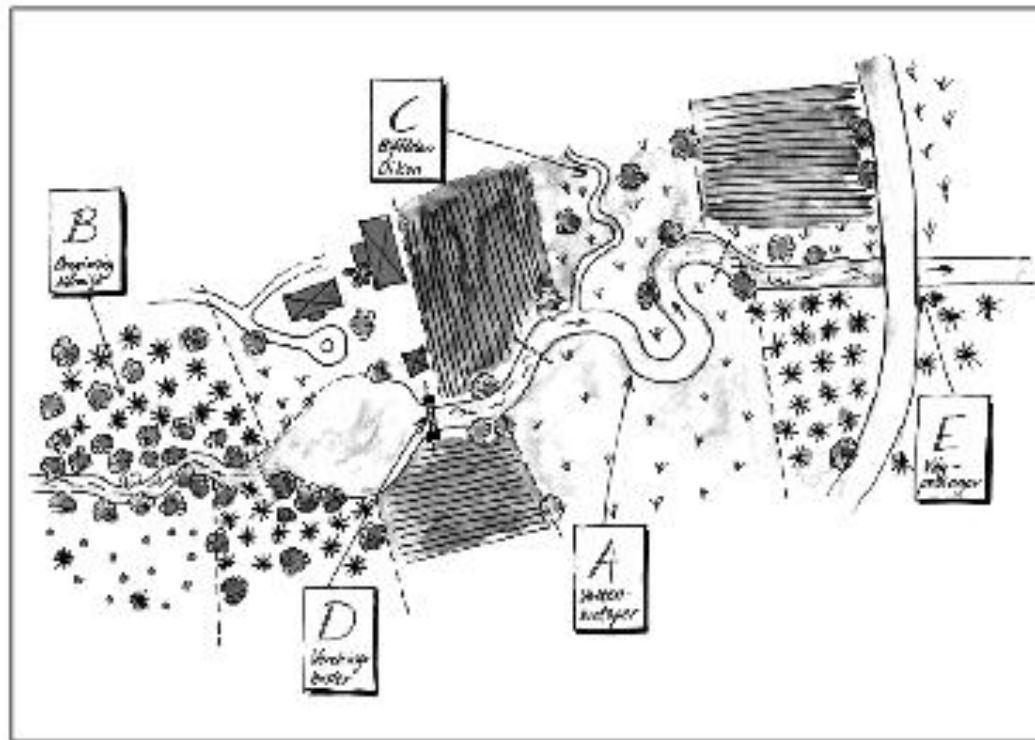

Fig.1. Figuren illustrerar de protokoll som ingår i metoden. Protokoll A = Vattenbiotoperna. Protokoll B = Omgivning/närmiljö. Protokoll C = Biflöden/diken. Protokoll D = Vandringshinder. Protokoll E = Vägpasser.

Biotopkartering av
Skräbeåns huvudfåra
-från mynningen i havet till
Östersjön/Halens utlopp-
2002

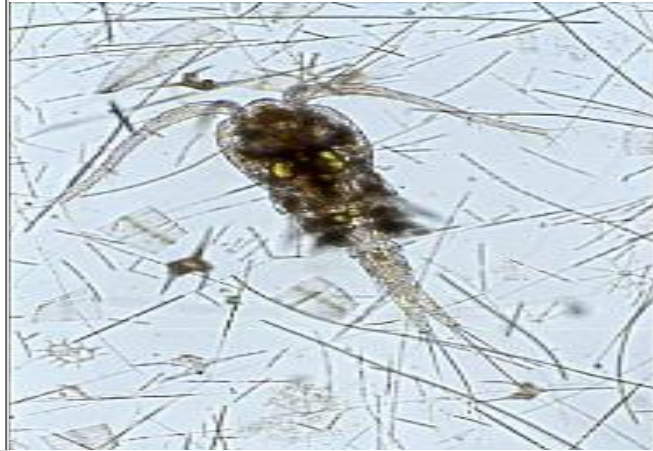
Naturvärden och behov av restaureringsåtgärder i Skräbeåns huvudfåra

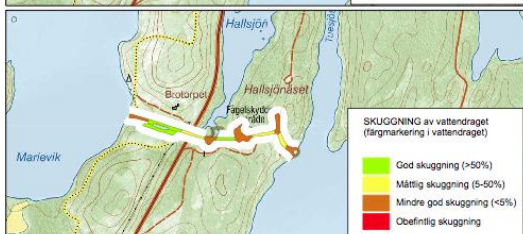
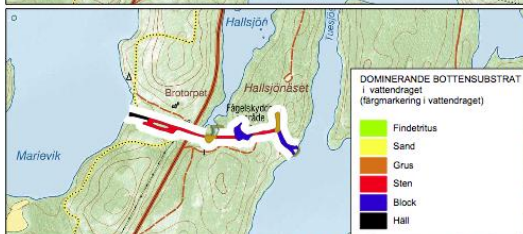
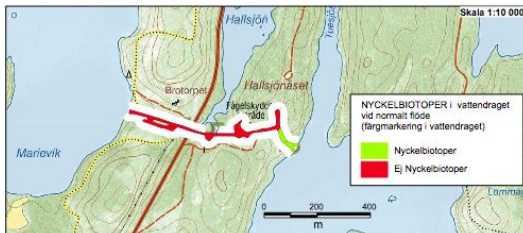

Naturvärden och behov av restaureringsåtgärder i ett biflöde till Skräbeån

Edre ström som livsmiljö

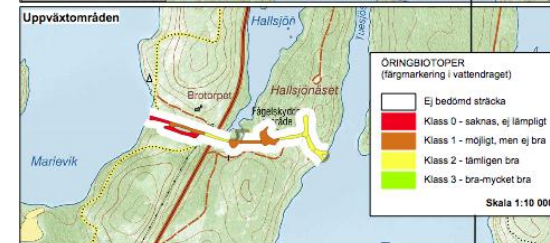
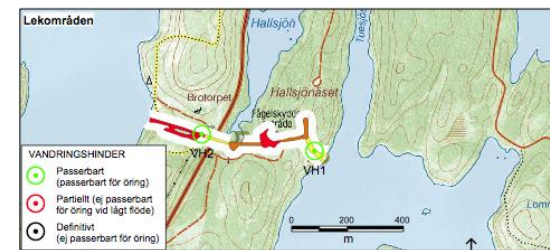
BILAGA 5: NYCKELBIOTOPER, DOMINERANDE BOTTENSUBSTRAT och SKUGGNING i Edre ström

BILAGA 6: NUMRERING enligt Protokoll A, DOMINERANDE VATTENHASTIGHET och RENSNING i Edre ström

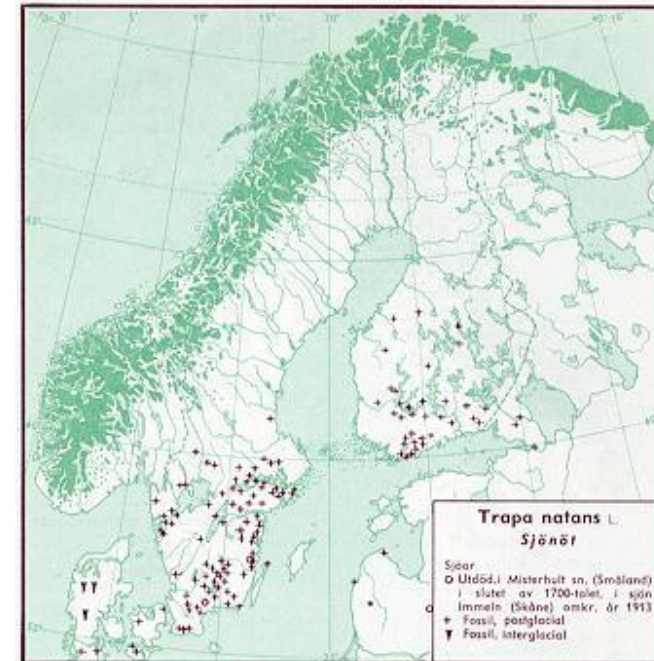
BILAGA 7: ÖRINGBIOTOPER och VANDRINGSHINDER i Edre ström.

Sjönöt *Trapa natans* L.

De två sista sjönötsplantorna i Sverige påträffades i Immeln **1916**

Sjönöt är en ettårig, vattenlevande ört som har en slankig stjälk som kan bli drygt en meter lång. Stjälken är nedsänkt i vattnet och är löst rotad i bottenlammet. Bladen bildar en flytset i stjälktoppen, de är blankt mörkgröna och mer eller mindre rutformiga med grovt tandad kant. Undervattensblad kan förekomma men dessa är smala och snart bortvissnande. Bladskäften är uppsvällda, spolförmiga samt något luftfyllda och tjänar som flytorgan. Sjönöt blommar i juli.

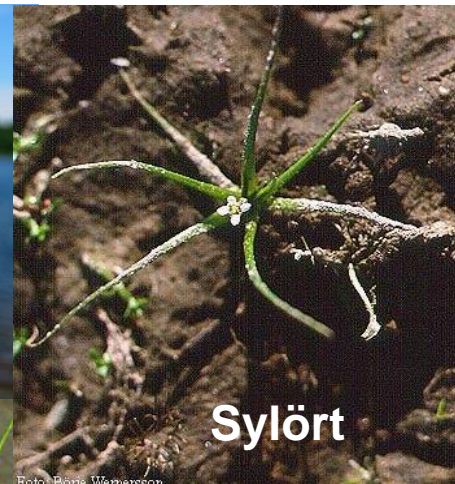

På- och undervattensväxter

Notblomster

Sylört

Styvt braxengräs

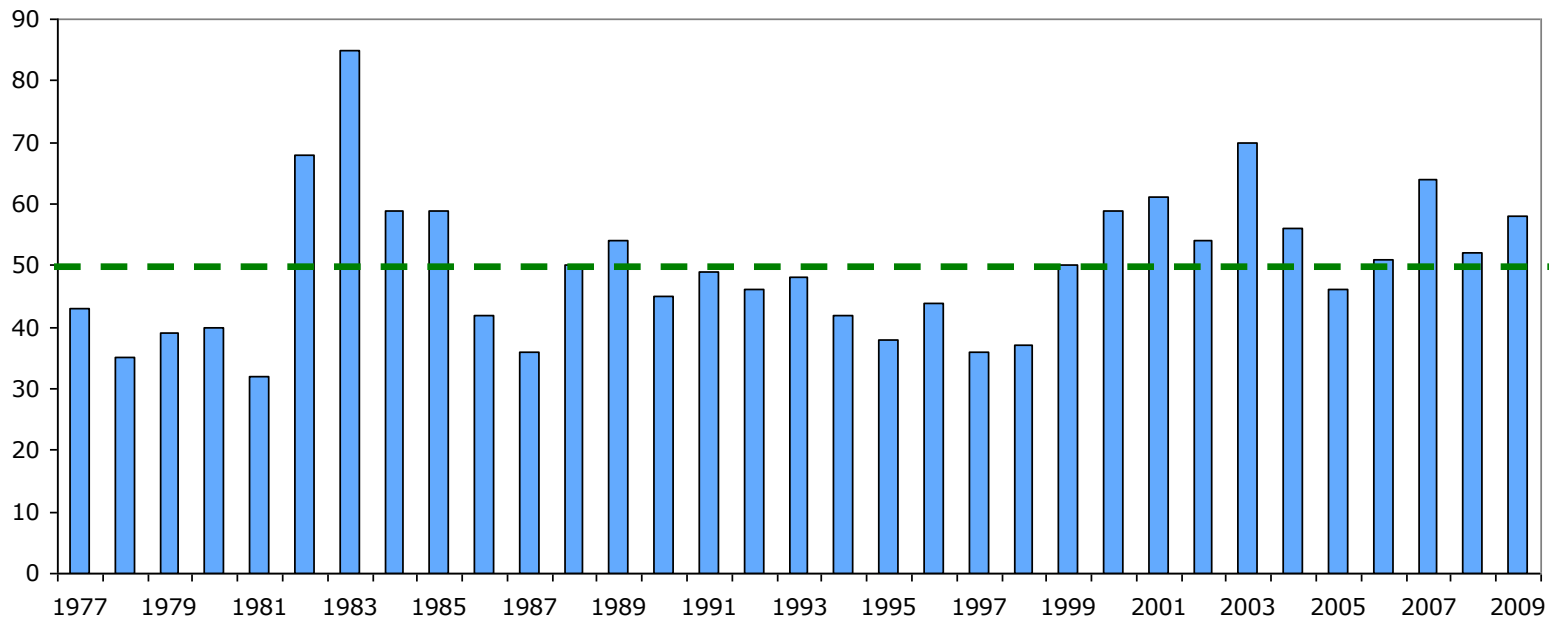

Strandpryl

Växtplankton i Immeln – antal arter

Antal arter

År 2009	Arter st.
Immeln	58
Raslången	47
Halen	51
Ivösjön	54
Levrasjön	24
Oppmanna-sjön	68

Medel: **50 arter/år** 1977-2009

Min: 35 (1981)

Max: 85 (1983)

Möjligen något fler arter under senare år

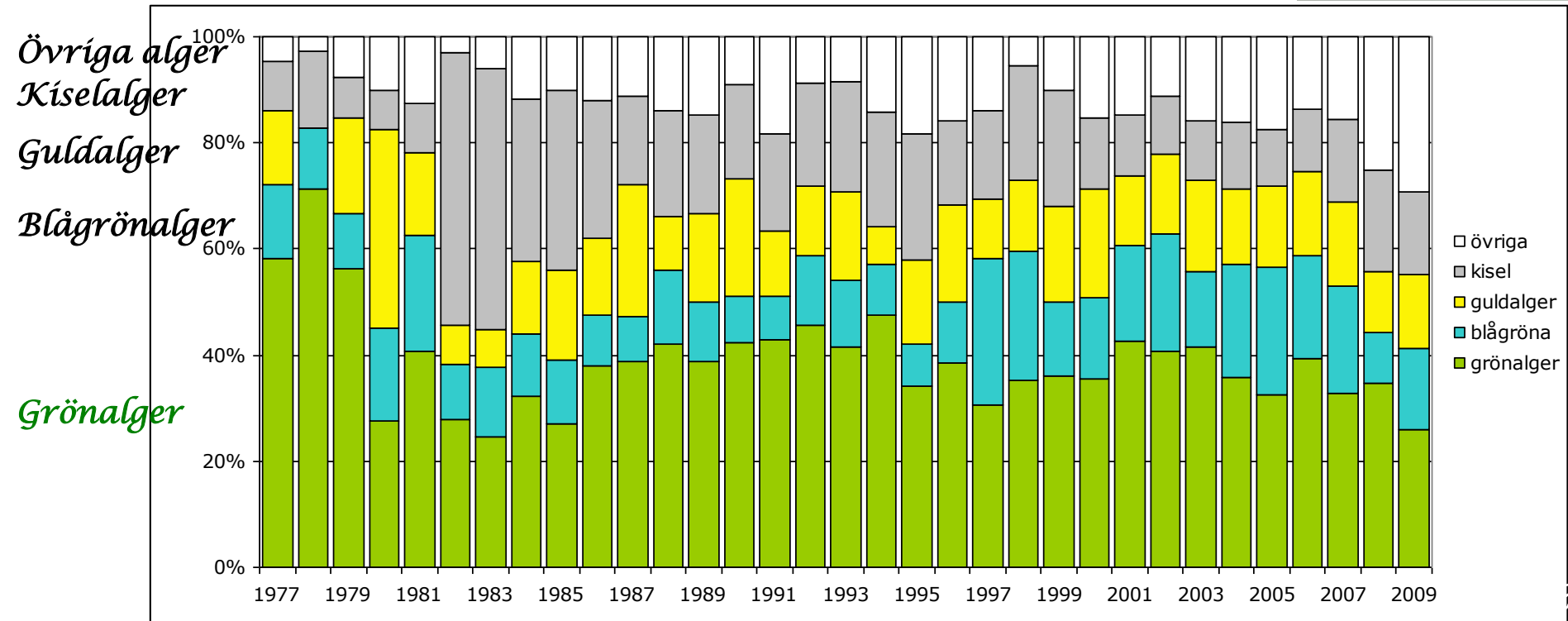

Växtplankton – artgrupper

Grönalg

Scenedesmus quadricauda

I slutet på 1970-talet dominerar grönalger helt medan blågrönalger bara dominerat under några enskilda år 1978, 1981, 1982 och 1988

Noterbara växtplanktonarter

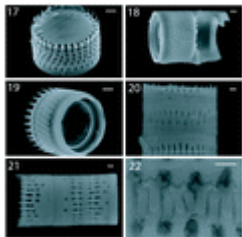
Kiselalgen *Acanthoceras zachariasii* dök upp på 2000-talet

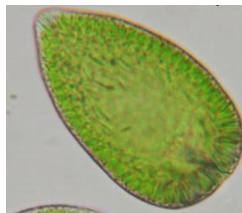
Blågrönalgen *Aphanizomenon flos-aquae* förekommer ofta i Immeln men inte alltid

Grönalgen *Ankyra judayi* förekom på 1980- och början av 1990-talet men försvinner ur artlistan 1993

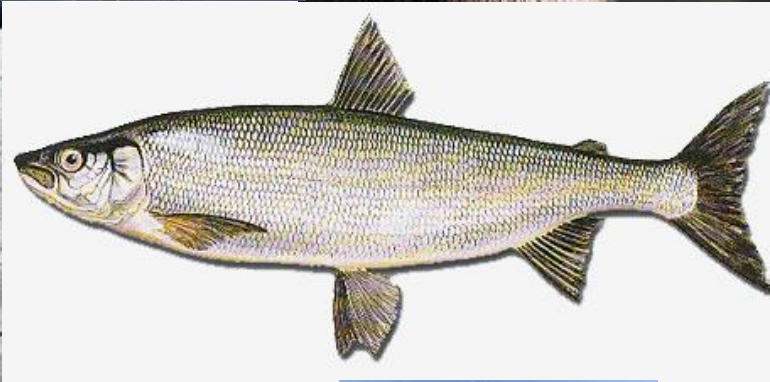
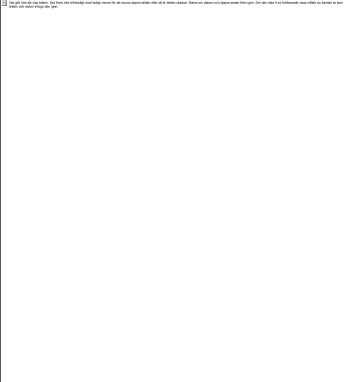

Kiselalgen *Aulacoseira alpigena* dök upp 1:a gången 1983 och finns årligen sedan dess – indikator för näringsfattigdom

Gubbslem *Gonyostomum semen* dök första gången upp 1984, förekommer sedan varje år under 1980-talet men finns bara med tre noteringar på 1990-talet, finns sedan åter varje år under 2000-talet men i mindre mängder under 2007 och 2008

Bottendjur i Immelns strandzon

Immeln SKA300

Datum	Arter	Indiv.	Sh.I	ASPTI	EPTI	BpHI	SI	Påverkan	MILA	EK	Status	DFI	Påverkan	NVI	Naturvärde
2001-10-19	27	811	3,2	6,3	18	10	9	obetydlig				5		3	allmänt
2004-10-29	29	1439	3,4	6,1	18	10	9	obetydlig				5		0	allmänt
2007-10-18	17	323	3,1	6,1	10	10	5	obetydlig	68,0	0,88	nära neutral	5		0	allmänt

Regionalt ovanlig;

dagsländan *Procloeon bifidum*

Försurningskänslig;

dagsländorna *Ephemera vulgata* och *Caenis luctuosa*

Föroreningskänslig;

bäcksländan *Nemoura avicularis*

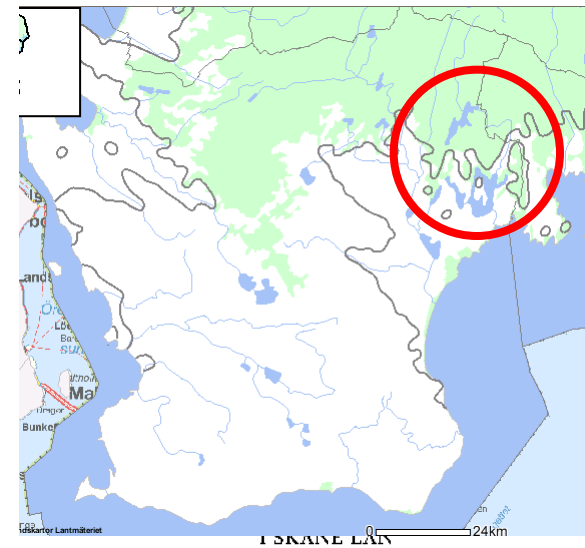

Glacialrelikt

Taggmärsla

Pallasea quadrispinosa

- Uppnår en längd på ca 1,5 cm
- Uppträder såväl på stora djup som i strandzonen på några meters djup
- Vertikalvandring kan förekomma nattetid
- Är i allmänhet brunfärgad.
- Äter smådjur och växter, men även detritus
- Livscykeln är vanligen 1- till 2-årig.

Provfiske – 56 bentiska nät

ÅR	Fångst/nät st./nät	Vikt/nät g/nät	EQR ₈ 0-1	Status
1991	33,4	1 183	0,66	God
2001	20,2	707	0,49	God
2010	15,1	615	0,19	Otillfreds- ställande

En försämring verkar ha inträffat under perioden 1991-2010

Abborre – bottennät

ÅR	Antal %	Antal st./nät	Vikt %	Vikt g/nät	m-vikt g/st.	m-längd mm/st.
1991	58,2	19,4	44,2	523	27	123
2001	60,9	12,3	58,6	414	42	121
2010	69,0	10,4	70,6	321	77	127

Färre men tyngre abborrar

Mört - bottennät

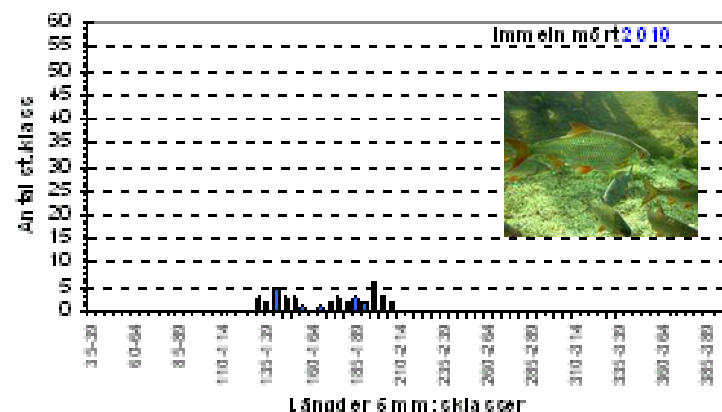
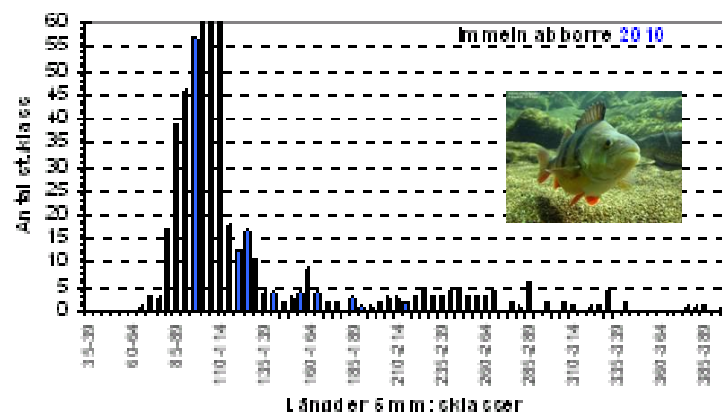
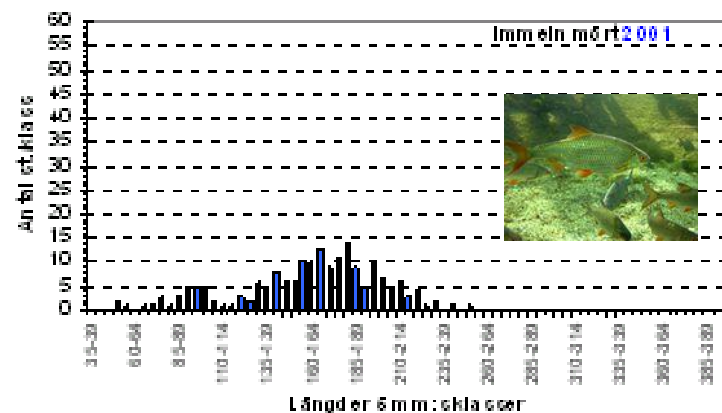
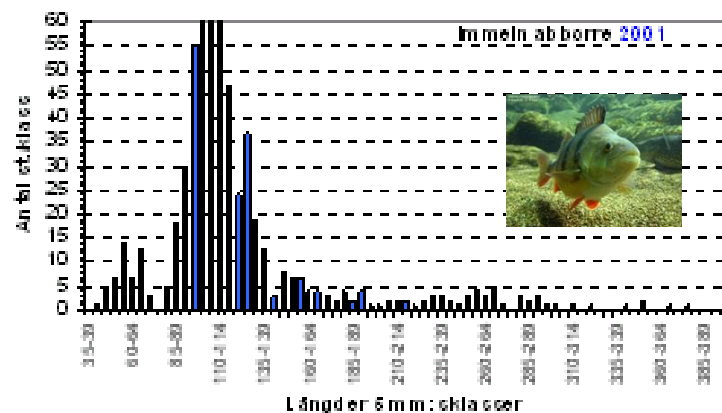
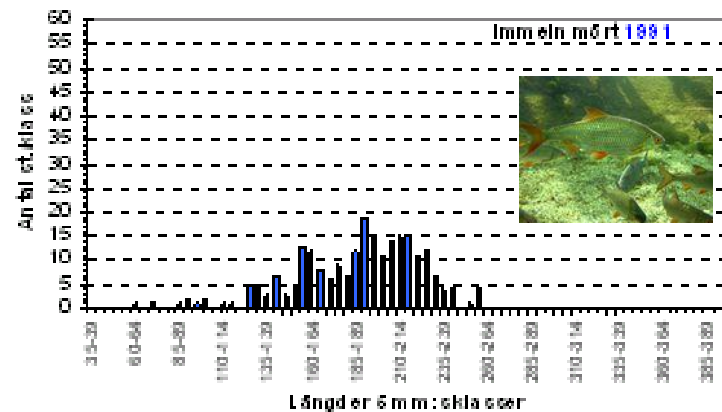
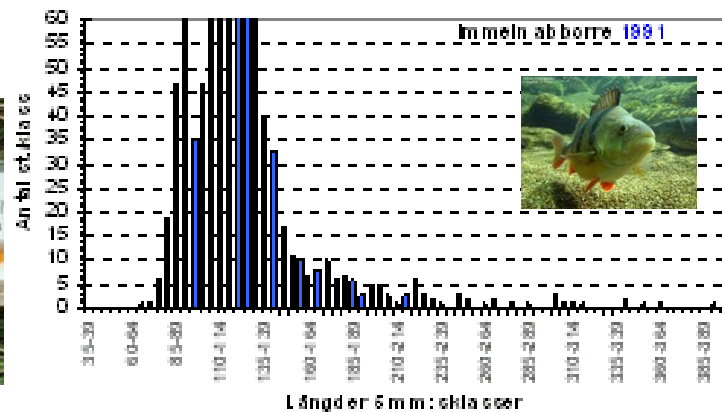
ÅR	Antal %	Antal st./nät	Vikt %	Vikt g/nät	m-vikt g/st.	m-längd mm/st.
1991	12,5	4,2	27,1	321	77	187
2001	16,6	3,4	22,5	159	47	161
2010	4,9	0,7	5,7	35	48	170

Mycket färre mörtar!

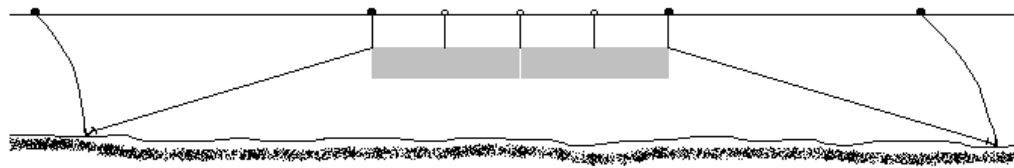

Längdklasser

Längder mm

Färre småmörta!

Pelagiska nät

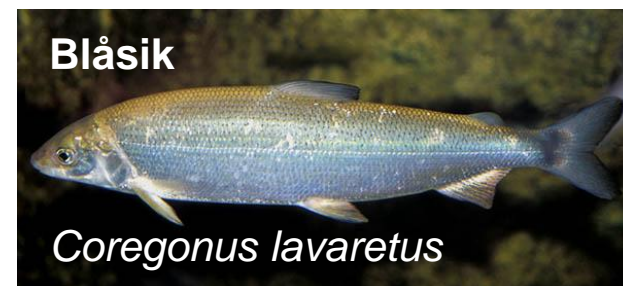
ÅR	Arter St.	Fångst/nät st./nät	Vikt/nät g/nät
1991	-	-	-
2001	5	23,8	513
2010	4	13,1	190

Mindre fisk!

Pelagiska nät 2010 – djupfördelning st./djup

Djup m	Benlöja	Mört	Abborre	Sik
0 - 3	4	17	31	1
3 - 6		5	31	
6 - 9			6	2
9 - 12			1	1
12 - 15			1	3
15 - 18				1
18 - 21				
21 - 24				
Totalt	4 (25 st .2001)	22 (10 st. 2001)	70 (57 st. 2001)	9 (97 st. 2001)

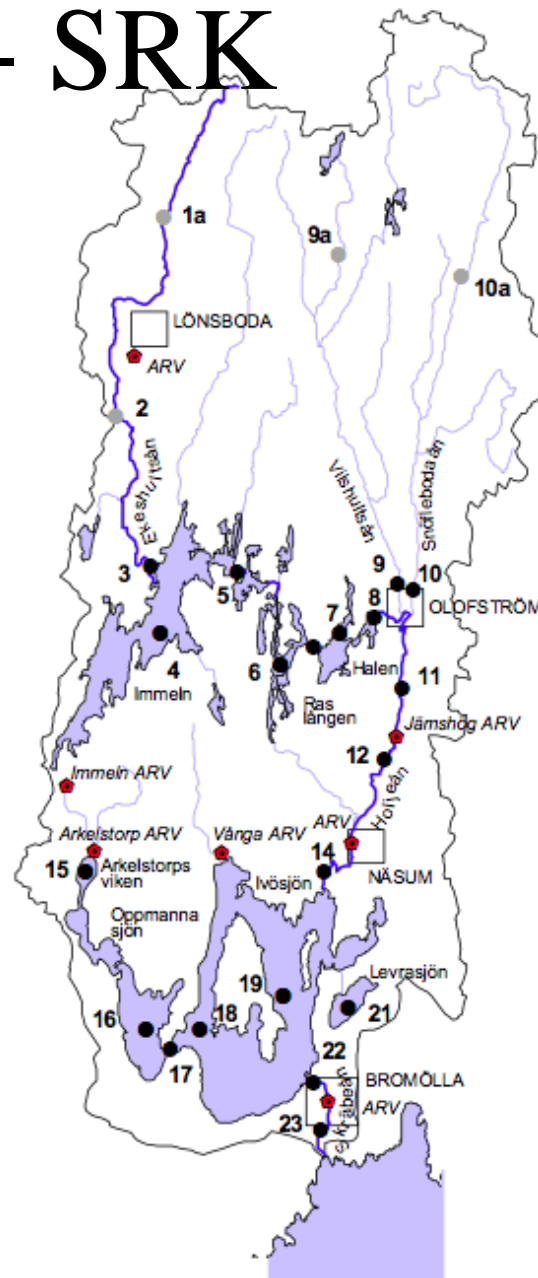

Övervakning - SRK

Punkt 3 (inlopp)	Frekvens
Fysikaliskt-kemiska parametrar	6 ggr/år*
Metaller i vatten	1 ggn/år

Punkt 4 (yta och botten)	Frekvens
Fysikaliskt-kemiska parametrar	2 ggr/år
Växtplankton	1 ggn/år
Djurplankton	1 ggn/år
Klorofyll-a	2 ggr/år

Punkt 5 (utlopp)	Frekvens
Fysikaliskt-kemiska parametrar	4 ggr/år*
Elfiske	1 ggn/år

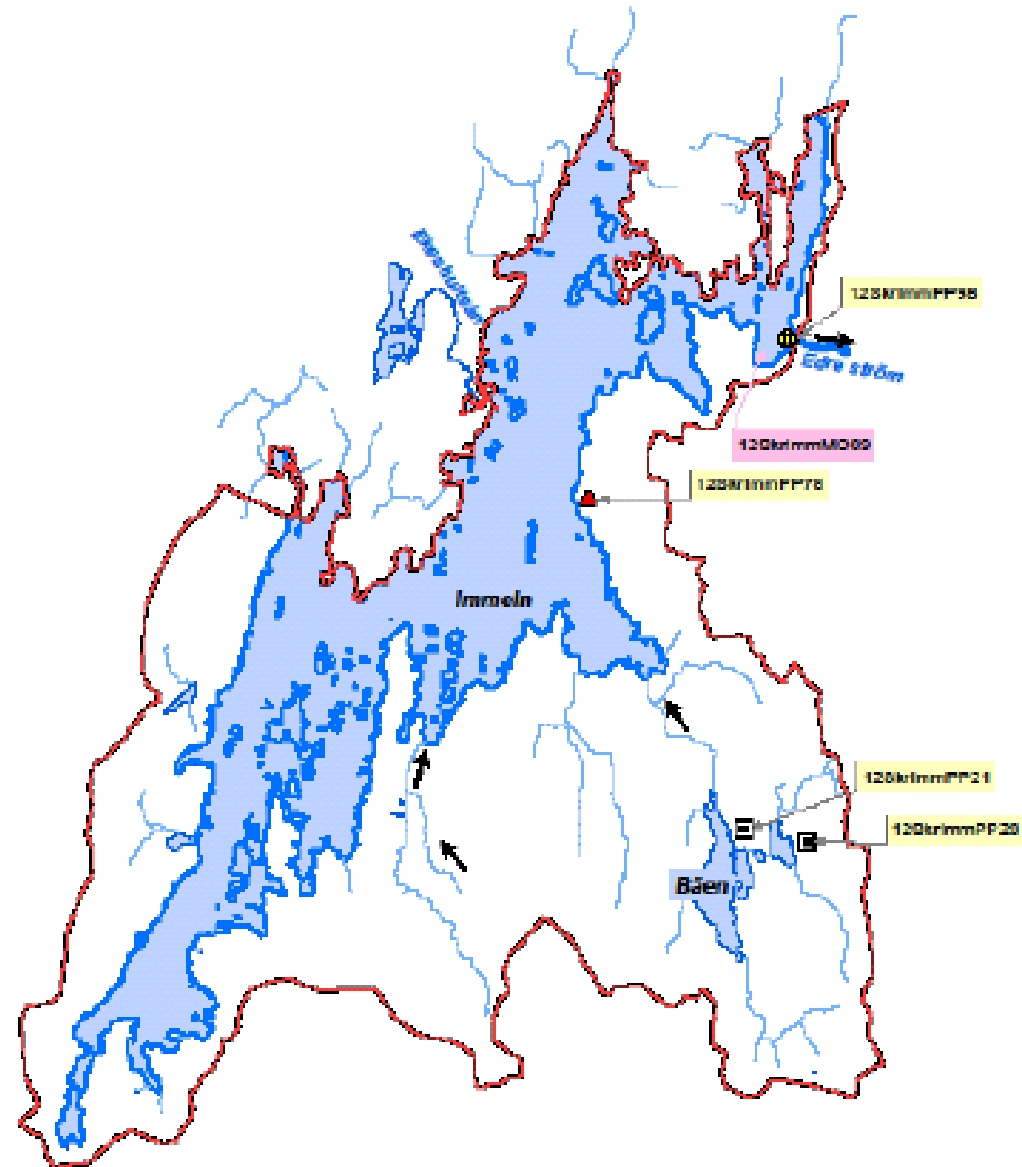
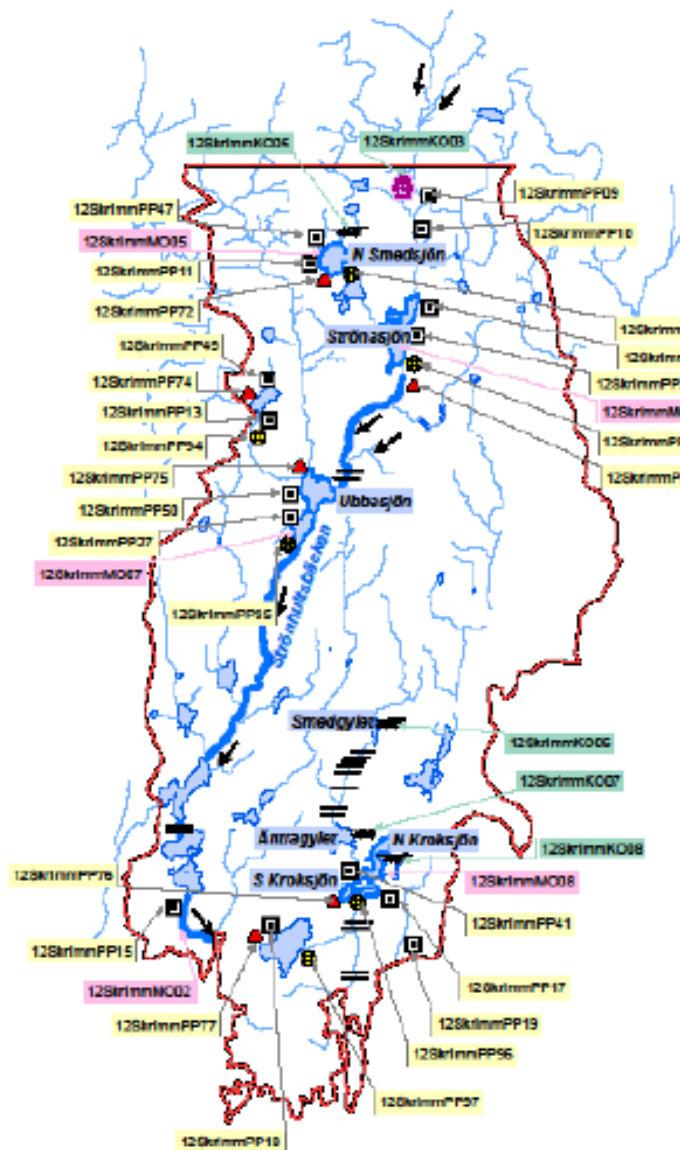
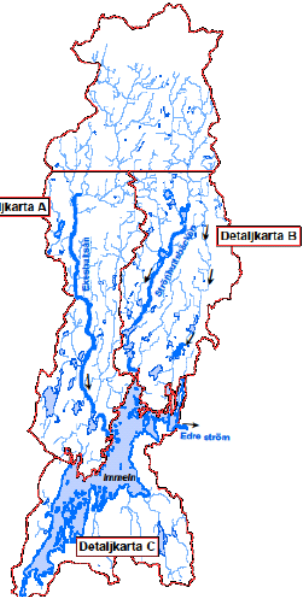

Nummer	Namn
1a	Tomnabodaån, vid Tranetorp
2	Tomnabodaån, nedströms bäck
3	Ekeshultsån f infl till Immeln
4	Immeln, centrala delen,
5	Immeln's utlopp
6	Raslången
7	Alltidhultsån
8	Halén
9	Haléns utlopp
9a	Vilshultsån, uppströms Rönnesjön
10	Vilshultsån
10a	Farabolsån
11	Snöflebodaån
12	Holjeån, uppströms Jämshög
13	Holjeån, länsgränsen
14	Holjeån, utlopp Ivösjön
15	Oppmannasjön, Arkelstorpsviken
16	Oppmannasjön, centrala delen
17	Oppmannakanalen
18	Ivösjön, öster om Bäckaskog
19	Ivösjön, öster om Ivö
21	Levrasjön
22	Skräbeån, utloppet ur Ivösjön
23	Skräbeån, vid Käsemölla

* Vart tredje år fr.o.m. år 2002

Figur 2. Skräbeåns avrinningsområde med provtagningspunkter och avloppsreningsverk. Grå punkter ingår i kontrollprogrammet vart tredje år, 2002 var ett sådant år.

Övervakning - kalkning

Mål- och målområden

Tabell: Målområden i åtgärdsområdet Immeln

ID	Namn	Typ (vdr/sjö)	Längd (km)/ Areal (ha)	Motiv	Skydd status	Kemiskt mål	Avr. omr. areal (ha)	Arealdos doserare	Arealdos sjökalk	Arealdos våtmark
12SkrlmmMO01	Ekeshultsån	Vdr	17	elritsa; bäcköring; BF		5,6	10800	16,2	1,4	
12SkrlmmMO02	Strönhultsbäcken	Vdr	8	bäcköring; BF		5,6	5660	26,5	0,9	
12SkrlmmMO03	Edre ström	Vdr	1	bäcköring; BF		5,6	27500	11,8	2,4	1,0
12SkrlmmMO04	Hjärtasjön	Sjö	20	mört; upplåtet fiske; BF		6,0	430		34,9	
12SkrlmmMO05	N Smedsjön	Sjö	16	mört; upplåtet fiske; BF		6,0	130		38,5	
12SkrlmmMO06	Strönasjön	Sjö	27	mört; upplåtet fiske; BF		6,0	3010	49,8	1,7	
12SkrlmmMO07	Ubbasjön	Sjö	28	mört; upplåtet fiske; BF		6,0	4280	35,0	1,2	
12SkrlmmMO08	S Kroksjön	Sjö	7	mört; BF	NR; N2	6,0	560		26,8	
12SkrlmmMO09	Immeln	Sjö	2428	mört; öring; sik; upplåtet fiske; BF	RIN; RIBM	6,0	27400	11,9	2,4	1,0

Not. BF=Ingen eller obetydlig försurningspåverkad bottenfauna.

Referenser i området är: Skäravattnet, Bäen, Åbborrasjön, Gårdsjön/Örnanäs samt några rinnsträckor

Värna denna pärla!

LÄNSSTYRELSEN
I SKÅNE LÄN

Försurning

MO IMMELN

PERIOD	pH		Alk/acid. $\mu\text{ekv/L}$		Vattenfärg mg Pt/L	
	1985-2003	2004-2009	1985-2003	2004-2009	1985-2003	2004-2009
Antal	103	36	103	36	96	36
Min	5,96	6,50	53	80	20	50
1:a kvartil	6,70	6,70	83	106	45	75
Medel	6,83	6,86	105	126	66	109
MEDIAN	6,87	6,88	103	122	58	98
3:e kvartil	7,00	7,01	129	150	81	135
Max	7,38	7,32	162	170	150	225
Max-min	1,42	0,82	109	90	130	175
Max/Min	1,24	1,13	3,06	2,13	7,50	4,50

Åtgärder – Vattenråd - Vattengrupp

Miljö kvalitetsnorm (MKN)

Fastställt

Kvalitetskravet för kemisk ytvattenstatus avseende kvicksilver och kvicksilverföreningar är Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus. Halterna av kvicksilver och kvicksilverföreningar i vattenförekomsten bör inte öka till den 22 december 2015, i förhållande till de halter som har legat till grund för vattenmyndighetens statusklassificering av kemisk ytvattenstatus inklusive kvicksilver och kvicksilverföreningar 2009.

Ekologisk status

Status 2009 ■ God ekologisk status

Kvalitetskrav ■ God ekologisk status 2015

Referenser

Kemisk ytvattenstatus (exklusive kvicksilver)

Status 2009 ■ God kemisk ytvattenstatus

Kvalitetskrav ■ God kemisk ytvattenstatus 2015

Referenser

Skyddade områden

Fastställt

Område

Avloppskänsliga vatten fosfor - inland

Tillrinningsområde till avloppskänsligavatten kväve

Sensivite area, inland waters of Sweden

Områdestyp

Avloppsdirektivet

Avloppsdirektivet

Avloppsdirektivet

EUID

SECM001

SECM002

SELK001

